

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Izpostava Slovenj Gradec
Celjska cesta 118
2380 Slovenj Gradec

Tel. : 03 425 55 13, 02 883 99 11
Gsm: 041 426 513 (Mitja), 051 239 515 (Nina)
Faks: 03 425 55 30, 02 883 99 16
E-pošta: mitja.zupancic@ce.kgzs.si, nina.secko@gmail.com

Številka: 11/2020-NS
Datum: 26.09.2020

Zadeva: Ogledi primerov dobrih ekoloških praks na Štajerskem - Prlekija

V soboto 26. septembra 2020 smo si s krožkom ekoloških kmetov Slovenj Gradec ogledali naslednje primere dobrih praks ;

Najprej smo obiskali in si ogledali **kmetijo PALDAUF** (Vučja vas 37, Križevci pri Ljutomeru)

Kmetija ima dolgo tradicijo delovanja, ki sega v leto 1875. Že takrat je bila ena izmed večjih kmetij na tem območju. Leta 2011 je kmetijo prevzel, kot mladi prevzemnik Igor Paldauf, ki uspešno nadaljuje s kmetovanjem. Leta 2019 je dobil naziv mlad inovativni kmet. Ta naziv je dobil zaradi uspešnega povezovanja kmetij. Leto 2018 je bilo zanj prelomno leto, saj je pustil službo in se posvetil samo kmetovanju. V tem letu so se odločili tudi preusmeriti v ekološko kmetovanje. Po preteku dveh let pa so v letu 2020 prejeli ekološki certifikat in posledično naziv ekološka kmetija Paldauf. Kmetija se ukvarja s poljedelstvom in prašičerejo. V okviru živinorejske dejavnosti na kmetiji imajo

urejeno prosto rejo prašičev slovenske avtohtone pasme (krško poljski prašič) in rejo 250 kokoši nesnic. Na kmetiji imajo 13 plemenskih svinj. Del vzrejenih pujskov prodajo, ostali del pa dopitajo in dajo v zakol. Predelavo mesa jim izvedejo na drugi kmetiji, ki se ukvarja s predelavo mesa in mesnih izdelkov (povezovanje). Izdelke pa po zaključeni predelavi prodajo v okviru lastne dejavnosti na kmetiji.

Kmetija obdeluje 29 ha površin. V veliki večini gre za njivske površine. Na njih so zadnje leto pridelovali 13 različnih kultur (konoplja, lan, sirek, koruza pokovka, koruza trdinka, sončnice, buče, rž, khorasan pšenica, navadna pšenica, ječmen, ajda, oves). Ker se zavedajo, da je uspešnost pridelave v ekološkem kmetovanju na njivskih površinah, zelo odvisna od dobrega kolobarja, vse zgoraj naštete rastline vrstijo v čim širšem kolobarju. Pri tem pa se proti plevelom borijo z mehanskimi metodami, kot je večkratno česanje posekov in uporaba okopalnikov. Gnojijo z lastnimi organskimi gnojili, ter dokupljenim perutninarskim gnojem. Vse več pa v kolobar vključujejo rastlin, ki so namenjene zelenemu gnojenju. Kmetija se ukvarja tudi s predelavo žit in drugih doma pridelanih poljščin. Tako žita meljejo na domačem mlinu na kamen, olja pridobijo v postopku hladnega stiskanja semen s specialno stiskalnico, piro oluščijo na lastnem luščilcu za piro deloma pa izvajajo tudi strojne usluge. Imajo tudi urejena skladišča za žita, ter hladilnico za žita, a pravijo, da bodo v prihodnje morali kapacitete še povečati. S tem bi radi zagotovili višjo kakovost pridelkov in zmanjšali težave z nezaželenimi skladiščnimi škodljivci v pridelkih.

Veliko prednost kmetija vidi v povezovanju kmetij, zato so tudi postali član skupnosti za razvoj ekološkega kmetovanja Eko Prlekija. Svoje pridelke (meso, žita, jajca) dajo v predelavo kmetijam, ki se ukvarjajo z določeno dopolnilno dejavnostjo, (predelava mesa, predelava testenin..) in le te prodajajo v lastni domači trgovini ali po drugih prodajnih poteh (manjše trgovinice po Sloveniji, ... predvsem v smislu butične prodaje).

Po ogledu prve kmetije, smo se odpeljali do druge **kmetije ZADRAVEC** (Miklavž pri Ormožu 51, Miklavž pri Ormožu)

<https://www.ekomeso.si/kmetija-zadavec/>

Prispevek in Video

<https://siol.net/novice/slovenija/ko-sleceta-policijsko-uniformo-ju-caka-se-delo-na-kmetiji-video-496732>

Kmetija se ukvarja z govedorejo, ter prirejo in prodajo ekološke senene govedine. Od leta 1999 kmetujejo po metodi ekološkega kmetovanja. Kmetija obsega 30 ha obdelovalnih površin. Od tega je 18 ha pašnikov, ostalo pa so travniki.

Osnovno čredo sestavljajo plemenski bik, od 20 do 22 krav dojl, pitanci, ki gredo v zakol stari od 14 do 18 mesecev, ter ostala mlada živina, kar končno pomeni da redijo okrog 50 glav živali. Redijo govedo pasme limuzin in lisasto govedo. Kot novo dodano vrednost, pa na kmetiji postopoma vzpostavljajo rejo japonskega goveda pasme *Wagyu*.

Kmetija se ukvarja izključno s prirejo senenega mesa, kar pomeni da krmni obrok vključuje samo seno in pašo. Leta 2008 je kmetijo prevzel sin Matej Zdravec in kaj hitro ugotovil, da prodaja živih živali za nadaljnjo rejo (teleta) ni dajala dovolj velikega prihodka, saj so živali, vzrejene na ekološki način, bile običajno prodane v neekološke reje in ob tem izgubile tudi status ekološke reje. Kaj kmalu po prevzemu kmetije se je povezal z Boštjanom Koscem iz ekološke kmetije Kosec in skupaj sta stopila na trg s svežo ekološko govedino. Pravijo, da je glavni razlog za uspeh povezovanje z drugimi kmetijami in partnerji ter da s povezovanjem veliko pridobijo prav vsi. Ker se je pokazalo, da je dovolj kupne moči so se lotili novega projekta in sicer sta se ekološki kmetiji Zdravec in Kosec povezali še s Turistično kmetijo Hlebec. Pod Matejevo hišo so zgradili objekt, v katerem imajo hladilno, zorilno komoro in prostor za razrez mesa. Meso podajajo povsod po Sloveniji in skupaj s partnerjem Koscem na mesec prodata 400 kg senene ekološke govedine. Skupno imata že čez 500 strank, med drugim oskrbujeta tudi nekatere šole in vrtce.

Ob poti smo se ustavili še na Turistični kmetiji Puklavec, kjer smo imeli kosilo. Kmetija se pretežno ukvarja z vinogradništvom in nastanitvami na kmetiji. Po kosilu so nam predstavniki Eko prlekije pripravili predstavitev **skupnosti za razvoj ekološkega kmetovanja EKO PRLEKILJA**.

Že na samem začetku predstavitve, so nam dali vedeti, da je ključni razlog za uspešno trženje njihovih pridelkov in izdelkov povezovanje. Kot »dream team« so se v začetku njihovega nastanka povezali in skupaj s strokovnim znanjem na posameznih področjih, počasi gradili in vstopali na trg. Njihovi izdelki in pridelki so izključno ekološki. V začetku so delovali kot društvo, ki je bilo ustanovljeno že v letu 2009. Leta 2014 so začeli sodelovati z javnimi zavodi, ter vse do danes začete aktivnosti vsako leto nadgradili. Leta 2017 so se prijavi na razpis v okviru PRP na temo kratkih verig, ter registrirali podjetje Eko Prlekija. Pravijo, da je temelj njihovega podjetja zaupanje, pomoč, ter sodelovanje/povezovanje kmetij, ki so znotraj tega podjetja. Od takrat naprej podjetje aktivno spremlja vse javne razpise iz okvira PRP in se na določne tudi prijavi. Z uspešnimi prijavi na razpisih podjetje pridobiva tudi sredstva, ki jim pomagajo pri njihovi rasti in prepoznavnosti. Z aktivno promocijo v sodelovanju s vsemi

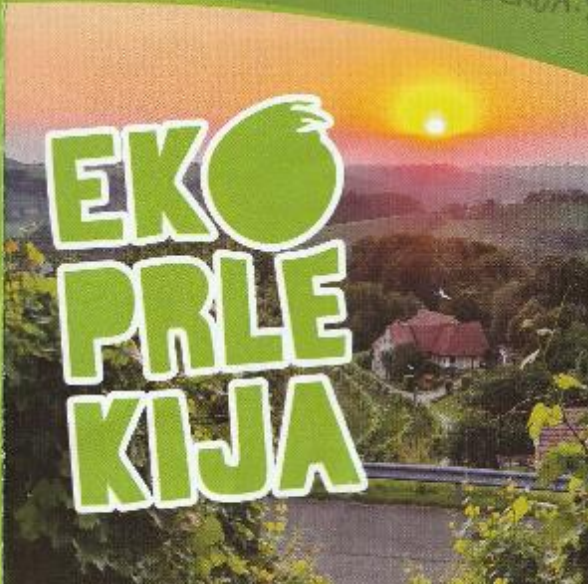
partnerji, oblikujejo strategijo podjetja. Kot socialno podjetje povezujejo že kar 42 partnerjev, na kar so zelo ponosi.

PARTNERJI EKO PRLEKIJE D.O.O., SO.P.

Boštjan Kosec	Mali Brebrovnik 5B, 2259 Ivanjkovič
Iztok Luskovič	Ptujska cesta 2, 2270 Ormož
Zvonko Pukšič	Jastrepci 62 a, 2276 Kog
Janez Trstenjak	Stročja vas 46, 9240 Ljutomer
Matzej Zadavec	Miklavž pri Ormožu 51a, 2275 Miklavž pri Ormožu
Jure Kolarič	Šinkova ulica 8a, 2277 Središče ob Dravi
Aleš Novak	Gerovec 26, 2259 Ivanjkovič
Daniel Kovačič	Stara cesta 53, 9240 Ljutomer
Gregor Žnidarič	Logarovič 69, 9242 Križevci pri Ljutomeru
Ivanka Fortner	Šafarska 19, 9246 Razkrižje
Mihec Rozmarič	Trg Slavka Osterca 26, 9241 Veržej
Marija Pivko	Stojnici 21, 2281 Markovci
Dejan Štuhec	59, Ključarovič 10, 2274 Velika Nedelja
Urška Kladnik	Grdina 36, 2256 Iuršinci
Simon Valontan	Vodole 36, 2279 Malčevnik
Roman Ferleš	Grdina 30, 2289 Stopperce
Anton Vidovič	Trdobojci 76, 2285 Zg. Leskovec
Roman Medved	Dobrina 63, 2287 Žetale
Zlatko Hojnik	Bratislavi 53, 2257 Polenšak
Mirko Žizek	Šafarska 10b, 9246 Razkrižje
Andrej Blagovič	Spodnji Kamensček 53, 9240 Ljutomer
Alojz Senčar	Mladinska 23, 9241 Veržej
Marko Glavinič	Vinski Vrh 6, 2275 Miklavž pri Ormožu
Peter Cafuta	Zgornja Pristava 26, 2323 Ptujska gora
Boštjan Žunkovič	Grdina 2a, 2289 Stopperce
Dejan Lorber	Stopperce 4, 2289 Stopperce
Vinko Jerlič	Zg. Sveža 10, 2289 Stopperce
Mirko Čigula	Dornava 37b, 2252 Dornava
Igor Makoter	Cven 23, 9240 Ljutomer
Mateja Dervarič	Žižki 25, 9232 Črenšovci
Primož Kelenc	Stojnici 113, 2281 Markovci
Snezana Strajnsak	Stročja vas 15b, 9240 Ljutomer
Igor Poldauf	Vučja vas 37, 9242 Križevci
Maja Lamberger Khalib	Mihovce 4, 2326 Cirkovce
Anton Martinčič	Stopče 24, 8131 Grobelno
Marjan Senekovič	Zg. Partinje 136A, 2273 Jurovski dol
Blaž Erhartič	Osluševci 41, 2273 Podgorci
Jožef Bohinec	Zasadi 8, 9242 Križevci pri Ljutomeru
Uroš Bezjak	Dovsko 16, 8281 Senovo
Franc Stopar	Javorje 27, 2353 Črna na Koroškem
Žiga Kršinar	Topol 5a, 1215 Medvode
Bio dan d.o.o.	Stročja vas 46, 9240 Ljutomer

EKO PRLEKIJA D.O.O., SO.P.

WWW.EKOPRLEKIJA.SI | INFO@EKOPRLEKIJA.SI | NAKOČILA: 051 227 015

EKO PRLEKIJA

Eko Prlekija d.o.o., so.p.
skupnost za razvoj ekološkega kmetijstva

Smo PRLEKI, smo kmetje in smo pozitivni in veseli ljudje, ki ljubimo našo zemljo in jo želimo predati našim otrokom v boljšem stanju, kot je bila tedaj ko smo jo dobili v »upravljanje«.

Socialno podjetje EKO PRLEKIJA smo ustanovili, ker:

- imamo odlične izdelke in zadovoljne stranke,
- kmetije ponujajo veliko različnih izdelkov, so naše kmetije »bogü za hrbtom« in smo logistično odrezani od avtocest ter večjih mest,
- ker je naš čas dragocen in ga želimo čimveč posvetiti našim družinam
- ker vam povezani lažje in hitreje dostavljamo naše sveže EKO pridelke in izdelke.

Kot zadnjo kmetijo smo obiskali kmetijo ERHATIČ (Osluševci 41, Podgorci)

Na kmetiji nas je sprejel mladi prevzemnik Blaž Erhatic. Kmetija Erhatic je delno ekološka kmetija. Po načelih integrirane pridelave kmetujejo od leta 2007 in sicer pri pridelavi poljščin in delno tudi pri pridelavi vrtnin. Kmetija obsega 22 ha obdelovalnih zemljišč. Od tega imajo 2 ha njiv v ekološki pridelavi, kjer pridelujejo ajdo, tritikalo, sončnice, ter 5 ha njiv v integrirani pridelavi, kjer pridelujejo ptujski luk, krompir, žita..., ostalo pa so travniki in pašniki.

Poleg naštetega, se ukvarjajo že peto leto s prirajo ekoloških jajc, kot kooperanti podjetja iz Avstrije. To jim predstavlja glavno panogo na kmetiji. Podjetje jim zagotovi krmno mešanico in jarkice, v zameno pa od njih odkupijo jajca. Avstrijsko podjetje jim zagotovi 18 tednov stare jarkice, pasme Lohmann Brown. Cena ene nesnice je 9,7 €. Pri starosti 22 tednov začnejo nesti. V turnusu imajo 3000 kokoši, kar je tudi maksimalno število kokoši v enem objektu po ekoloških predpisih. Na dan poje takšna jata 350 kg do 400 kg krmne mešanice. Turnus na kmetiji traja 13 mesecev, ko stare kokoši nadomestijo mlade jarkice. V hlevu imajo vzpostavljen voljer sistem.

Kokoši se večinoma časa zadržujejo v hlevu, del časa pa preživijo v zimskem vrtu in v izpustu. Gnezda so na 40 m dolgem tekočem traku posutim z ajdovimi luščinami. Prednost takšnega sistema so manj poškodovana in umazana jajca. Ko začnejo pobirati jajca, se lopute gnezd zaprejo in trak se začne pomikati proti prostoru za sortiranje jajc.

Med hlevom in zunanjim izpustom imajo tako imenovan zimski vrt, kjer se lahko živali zadržujejo takrat, ko je zunaj zelo slabo vreme. Pri takšni reji imajo kokoši več prostora za gibanje in posledično večje možnosti komfortnega obnašanja živali. Po evropski direktivi je potrebno imeti za kokoši nesnice in jato 3000 kokoši, minimalno 1,350 ha izpustnih površin, medtem ko je avstrijska direktiva nekoliko strožja in sicer zahteva za 3000 kokoši 3 ha izpusta.

Kmetija ima ekološki certifikat za rejo kokoši nesnic in prirejo jajc, tako iz strani avstrijskih, kot tudi slovenskih kontrolnih organizacij. Avstrijsko podjetje jajca z njihove kmetije prodaja v domovih za ostarele na Dunaju in v restavracijah ob avtocestah.. Zadnje dve leti kmetija sodeluje tudi s skupnostjo za razvoj ekološkega kmetovanja Eko Prlekija, kjer prodajajo jajca tudi za domači trg. Kokoši stare približno 13 mesecev prodajo po zelo nizki ceni avstrijskemu podjetju ali pa hrvaškemu podjetju Argeta za predelavo.

Poleg ekološke reje nesnic, je za kmetijo pomembna pridelava ptujskega lüka z geografskim poreklom. Zanj je zelo značilna ročna pridelava. Ptujski lük prodajo v večje trgovske verige kot so Tuš, Leclerc. V sodelovanju s FKBV v Mariboru, so poskusili z ekološko pridelavo ptujskega lüka. Pri tem so ugotovili, da ni večjih težav z boleznimi. Težava, ki se je pojavila so pleveli in to jim predstavlja nov izziv v prihodnje. Ob takšni pridelavi bi se cena pridelave ptujskega lüka podvojila. Če je sedaj pri integrirani pridelavi maloprodajna cena za en kilogram ptujskega lüka 1,5 €, bi bila takrat vsaj 3 € za kilogram.

Pripravila:

Nina Sečko, mag. agr. ekonomike, terenski kmetijski svetovalec I
Izpostava Slovenj Gradec
KGZS-Zavod CE

Mitja Zupančič, univ. dipl. inž. zoot.
Svetovalec specialist II, za ekološko kmetovanje
KGZS-Zavod CE